



## Kommunernes indberetninger af omkostninger til indsamling af udtjente bærbare batterier og akkumulatorer for 2010

### 1. Indledning

Fra 1. januar 2009 har producenter og importører af bærbare batterier og akkumulatorer skulle finansiere den kommunale indsamling af udtjente bærbare batterier og akkumulatorer. Samtidig har kommunerne været forpligtet til at etablere indsamlingsordninger for udtjente bærbare batterier og akkumulatorer i borgernes nærhed.

For at kunne opgøre kommunernes omkostninger til indsamlingen har kommunerne skulle indberette deres afholdte omkostninger til Miljøstyrelsen. Indberetningsfristen blev fastsat til den 1. april. I årets indberetning er kommunerne udover at angive, hvilke indsamlingsordninger de har etableret blevet anmodet om at fortælle, hvor stor en del af husstandene, som de pågældende ordninger dækker. Dette er primært anvendt for at udregne omkostningen pr. husstand til f.eks. poseordning.

Alle kommuner har indberettet data. Flere kommuner har i 2011 leveret data til tiden, men det har igen i år været nødvendigt med flere rykkere for at få data for alle kommuner.

På baggrund af det indberettede data har Miljøstyrelsen udarbejdet vedlagte notat, der gennemgår årets resultat af indberetningen. Notat og vedlagte bilag skal danne grundlag for drøftelse i Dialogforum, herunder hvordan årets indberetning kan anvendes til, at andre kommuner kan blive inspireret af de kommuner, der har gjort det bedst.

### 2. Resultater

#### Kommunernes indberetninger af omkostninger

På indberetningsskemaet skulle kommunerne opgøre den samlede omkostning til indsamling af batterier opdelt i direkte og indirekte omkostninger. Derudover skulle kommunerne angive, hvorvidt kommunen i opgørelsen havde anvendt faktiske omkostninger eller skønnede omkostninger. For så vidt angik de indirekte omkostninger havde kommunerne endvidere mulighed for at vælge at anvende den fastsatte overheadprocent på 20% af de direkte omkostninger. Det kan af det vedlagte skema ses, hvad de enkelte kommuner har valgt.

Tabel 1: Nøgletal for omkostninger til indsamling

	Samlede omkostninger (kr.)	Direkte omkostninger (kr.)	Indirekte omkostninger (kr.)	Indbyggertal pr. 1. januar i det pågældende år <sup>1</sup>	Husstande pr. 1. januar i det pågældende år <sup>2</sup>	Gns. omkostn. pr. borger (kr.)	Gns. omkostn. pr. husstand (kr.)	Gns omkostn. pr. indsamlet kg (kr) <sup>3</sup>
2009	15.159.235	12.910.897	2.248.295	5.511.355	2.563.862	2,75	5,91	12,70
2010	15.812.229	13.316.403	2.370.606	5.534.738	2.573.417	2.86	6,14	12,32

<sup>1</sup> Kilde: Danmarks Statistik - © www.statistikbanken.dk/FAM55N

<sup>2</sup> Kilde: Danmarks Statistik - © www.statistikbanken.dk/FAM55N

<sup>3</sup> Beregnet på baggrund af den kommunalt indsamlede mængde. 2009 tal er korrigeret i forhold til fejl fundet i BAT. Statistik for 2009

Det fremgår endvidere, at:

- De samlede omkostninger til indsamlingen af bærbare batterier i 2010 er steget med ca. 650.000 kr. i forhold til 2009.
- Omkostningen pr. borger for indsamling af bærbare batterier spænder fra 0,23 kr. til 13,61 kr.
- Omkostningen pr. husstand for indsamling af bærbare batterier spænder fra 0,49 kr. til 31,61 kr.
- Omkostningen pr. indsamlet kg. spænder fra 1,00 kr. til 90,14 kr. Der er tre kommuner, der er over 40 kr. pr. indsamlet kg. Yderligere fem kommuner er over 20 kr. pr. indsamlet kg.

Enkelte af de dyreste kommuner har overfor Miljøstyrelsen oplyst, at de for 2010 har været bundet af en relativ dyr kontrakt til husstandsindsamling. Der kan derfor forventes et fald i disse kommuners omkostninger, når kontrakterne skal genforhandles.

### Indsamlede mængder

Tabel 2: Indsamlede mængder af udtjente bærbare batterier – indberettet pr. producent

Ton	Kommunale indsamlingssteder <sup>4</sup>	Kollektive indsamlingssteder	Producenternes egen indsamling	Total indsamlet
2009	1.193,4 <sup>5</sup>	205,66	1,16	1.400,81
2010	1.283,3	118	1	1.402,3

Kilde: WEEE og BAT Statistik 2009/ DPA-System, November 2009 og udkast til WEEE og BAT Statistik 2010

Der blev i 2010 indsamlet 1.283 ton bærbare batterier via den kommunale indsamling. Derudover har producenterne indsamlet 119 ton bærbare batterier. Der er i alt indsamlet 1.402 ton bærbare batterier. Det er samlet set på niveau med 2009. Den kommunale andel udgør en større mængde, af den indsamlede mængde i forhold til producenternes egen indsamling. Der blev i 2010 indsamlet gennemsnitligt 13,09 ton pr. batterier pr. kommune, hvilket er 0,92 ton mere end i 2009.

Der er ikke registreret indsamling af batterier for otte kommuner. Alle otte kommuner har over for Miljøstyrelsen oplyst, at de har indsamlingsordninger. Disse kommuners indsamlede mængder må formodes at indgå i producenternes indberetning af tilbagetaget mængder fra andre kommunale indsamlingssteder.

Det er ikke undersøgt, hvor mængderne fra kommunerne uden indberettede mængder er registreret. En del af forklaringen er, at der findes fælleskommunale genbrugspladser og opsamlingssteder for bærbare batterier. Der skal derfor tages forbehold for opgørelsen over de registrerede mængder

<sup>4</sup> Det skal bemærkes, at der er en mindre uoverensstemmelse mellem producenternes indberetning af indsamlede mængder på kommunale indsamlingssteder pr. producenter og indberetningen pr. indsamlingssted både for 2009 og 2010. I DPA-Systems WEEE og BAT Statistik 2009 beskrives i bilag 1 øvrige forhold som influerer på data for batterier.

<sup>5</sup> I udkast til WEEE og BAT statistik for 2010 er tallet for 2009 nedjusteret, idet der er opdaget en indtastningsfejl for en kommune, det er det opdaterede tal, der anvendes i denne opgørelse.

indsamlede kg. bærbare batterier pr. kommune. Nogle kommuner kan således være registreret for en større eller mindre mængde end kommunens reelle indsamling.

Et konkret eksempel herpå er den indsamlede mængde batterier for Frederiksberg. Hvis man lægger den indsamlede mængde for de kommuner, som Frederiksberg samarbejder med (København, Dragør, Tårnby og Hvidovre) er resultatet for kommunerne samlet set, at de samler 249 gram ind pr. borger, hvilket er lidt over landsgennemsnittet.

For 2009 vurderede Miljøstyrelsen i samarbejde med DPA-System, som modtager data om indsamlede mængder fra producenterne, at data for hvilke kommuner batterierne var afhentet i var usikre, da producenterne ikke systematisk gennem hele året havde sørget for at registrere indsamling på de rigtige opsamlingssteder. DPA-System har oplyst, at datagrundlaget er bedre for 2010 på dette punkt.

### **Data fra de bedste kommuner**

Det er tidligere blevet drøftet i Dialogforum, at det er interessant at se på de kommuner, der indsamler flest udtjente batterier pr. borger, og som kan gøre det mest økonomisk.

Derfor er data blevet sorteret, således at det fremgår af bilag 2-4, hvilke 10 kommuner, der indsamler flest batterier pr. borger, er de billigste kommuner pr. borger samt billigst pr. kg. Bilag 2-4 fremsendes i en særskilt fil.

Der tages dog forbehold for, at der blandt de kommuner, der indsamler de største mængder batterier indgår batterier fra nogle af de kommuner, hvor der ikke er registreret indsamling. Dette er indbygget i tabellerne på den måde, at det er indsat hvad den gennemsnitlige indsamling er pr. borger i hele det affaldsselskab, som den enkelte kommune deltager i.

De ti kommuner, der har den højeste indsamling har en gennemsnitlig omkostning pr. borger på 3,22 kr., hvilket er over landsgennemsnittet. De fire kommuner, der har den højeste indsamling ligger alle under landsgennemsnittet i omkostning pr. borger. Det er Mariagerfjord Kommune, Lyngby-Tårnbæk Kommune, Norddjurs Kommune og Høje-Tåstrup Kommune. Hvis man inddrager gennemsnitsdata for de affaldsselskaber, som de deltager i, udlignes resultatet idet det så kun er Mariagerfjord Kommune og Norddjurs kommune, der er over landsgennemsnittet. Mariagerfjord Kommune har med 563 gram den højeste indsamling pr. borger, og er samtidig den kommune, der med 1,81 kr. har den næstlaveste omkostning pr indsamlet kg.

Ud af de ti kommuner, der har den laveste omkostning pr. indsamlet kg. indsamler fem af dem over landsgennemsnittet på 232 gram pr. borger. Det er Mariagerfjord Kommune, Rudersdal Kommune, Nyborg Kommune, Lemvig Kommune og Vesthimmerlands Kommune.

Man kan ikke ud af skemaerne umiddelbart se, hvilke indsamlingsordninger der giver det bedste resultat. Det vil kræve en nærmere undersøgelse at finde ud, hvad det er, der har gjort, at de kommuner der fremhæves, har fået et bedre resultat end de øvrige kommuner.

## **2. Kvalitetssikring af de modtagne data**

Kommunerne har via Miljøstyrelsens udsendte indberetningsskemaer rapporteret deres *direkte omkostninger*, *indirekte omkostninger* og deres *samlede omkostninger*, for år 2010. Derudover er de blevet bedt om at angive, hvorvidt det er *faktiske* eller *skønnede omkostninger*, som de opgiver samt oplyse hvilke *indsamlingsordninger* de gør brug af.

Efter at de indsendte indberetningsskemaer var blevet grundigt gennemgået, blev der udsendt opfølgende spørgsmål til 50 ud af de 98 kommuner.

Kvalitetssikringen blev udført ved at foretage en indledende screening, hvor indberetningerne fra de kommuner, der svarede fyldestgørende på de stillede spørgsmål samt ikke havde anført omkostninger er indgået i det samlede skema uden yderligere sagsbehandling.

Hvis en kommune har anført faktiske omkostninger har Miljøstyrelsen som udgangspunkt lagt dette til grund uden at stille yderligere spørgsmål. Dette gælder dog ikke, hvis kommunens omkostninger afveg markant fra gennemsnittet, eller der var stor difference i forhold til indberetningen for 2009. I disse tilfælde er der stillet uddybende spørgsmål, og de opfølgende oplysninger er primært anvendt under afsnit 3, hvor Miljøstyrelsen har set på, om der er oplysninger, hvor kommunerne kan lære af hinanden.

Det kan konstateres at der i hovedtræk har været tre typer af årsager til at Miljøstyrelsen har været nød til at udsende opfølgende spørgsmål til kommunerne.:

- Manglende begrundelse for skønnede omkostninger.
- Stor difference i kommunens omkostninger ml. 2009 og 2010.
- Uklare udgiftsposter.

Fremgangsmåden ved udsendelsen af opfølgende spørgsmål har været at stille en række opfølgende spørgsmål til de oplysninger der fremgik af indberetningsskemaerne. Det har igen været nødvendigt at rykke flere kommuner for svar, og Miljøstyrelsen har i flere tilfælde kontaktet kommunerne telefonisk for at få de ønskede svar.

Svarene har i adskillige tilfælde ført til, at der er sket en justering af kommunens indberetning enten fordi kommunen har opdaget en regnefejl eller fordi kommunen har inddraget omkostninger, som ikke kan indgå i de samlede omkostninger. Svarene har i flere tilfælde ført til, at der endnu engang er taget kontakt til kommunen for at få uddybet forklaringerne. Dette er sket telefonisk.

### **3. Oplysninger kommunerne kan benytte til at lære af hinanden**

Det er blevet gennemgået, hvordan de forskellige kommuners batteri indsamlingsordninger ser ud. Kommunerne har generelt mange forskellige ordninger samt meget forskellige omkostninger hertil. Dette skyldes naturligvis flere forhold som f.eks. forskelligt serviceniveau, geografi, demografi, mv. i de forskellige kommuner.

Tabel 1: Antal forskellige batteriindsamlingsordninger i kommunerne

	Antal kommuner
Poseordning	67
Boksordning	17
Beholderordning	51
Miljøbil	17

Ovenstående tabel 1 viser hvor mange kommuner som har forskellige typer af batteri indsamlingsordninger. Hertil kommer at alle kommunerne har indsamling via genbrugspladser. Derudover har kommunerne også yderligere ordninger af forskellige art.

I det følgende vil der blive set på kommunernes forskellige batteriindsamlingsordninger. For de ordninger, som vurderes at være mest homogene på tværs af kommunerne, har Miljøstyrelsen valgt at

sammenligne omkostninger til specielt disse ordninger. Tanken med dette er, at det giver kommunerne grundlag for at se, hvad lignende ordninger koster i andre kommuner. Hertil skal det nævnes, at mange kommuner har andre indsamlingsordninger, som også vurderes at være såvel effektive med hensyn til indsamling af batterier samt omkostninger til ordningerne.

Kommunerne har ikke været forpligtet til at oplyse, hvad hver ordning koster. Miljøstyrelsen har set særligt på batteriindsamling via poseordninger, genbrugspladser samt beholder/boksordning. De kommuner, hvor det har været muligt at udskille omkostningerne til ordningerne er medtaget i sammenligningen. Det er som udgangspunkt antaget, at kommuners skøn af omkostninger til ordningerne er retvisende, selvom forskellige kommuner har anvendt forskellige skøn. Forskellene i disse skøn vil blive kort gennemgået for hver indsamlingsordning. Overordnet set er der følgende resultater af gennemgangen:

Tabel 2: Batteriindsamlingsordningers omkostninger per borger

Ordning	Antal kommuner	Gennemsnit per borger	Højeste per borger	Lavest per borger
Poseordning	38	1,23	9,94	0,16
Genbrugsplads	37	0,48	1,7	0,09
Beholder/boksordning	17	0,84	3,07	0,15
Andre ordninger	7	0,32	4,04	0,14

### Poseordning

For poseordningerne har det været muligt at udskille omkostningerne for 38 af kommunernes ordninger. Disse er sammenlignet i forhold til omkostning per borger set i forhold til den andel af kommunen, som ordningen i den enkelte kommune er angivet til at dække. Den gennemsnitlige omkostning per borger i de 38 kommuner er 1,23 kr. Dette dækker over betydelige prisforskelle, hvor den dyreste poseordning koster 9,94 kr. per borger og den billigste 0,16 kr. per borger. Det skal dog nævnes, at der er forskel på hyppigheden i de enkelte kommunernes indsamling, men alle er vurderet at give et tilstrækkeligt serviceniveau.

En del kommuner har anvendt faktiske omkostninger ved angivelse af omkostningen til poseordning. Andre har anvendt skøn. Nogle har anvendt en pris pr. indsamlet kg, og i disse tilfælde opgives der mængde priser fra 10 kr. per kilo til 33,08 kr. kilo. Andre kommuner har skønnet omkostningen til deres poseordning som en andel af den samlede indsamling af dagrenovation. Disse andele er af de forskellige kommuner vurderet til at være fra 0,5 % til 2 % af den samlede omkostning til indsamling af dagrenovation.

### Genbrugspladser

For indsamling via genbrugspladser har det været muligt at udskille omkostningerne for 37 af kommunernes ordninger. Det skal nævnes, der er kommuner som er deres indberetning har valgt ikke at opgøre og medtage omkostninger til deres genbrugspladser. De kommuner er ikke medtaget i denne sammenligning. Sammenligningen er foretaget lige som i det ovenstående, dog antages det, at genbrugspladserne dække omfatter alle kommunens borgere. Den gennemsnitlige omkostning per borger set på de 37 kommuner er 0,48 kr. Dette dækker over betydelige prisforskelle i de forskellige kommuner, hvor den dyreste genbrugspladsordning koster 1,70 kr. per borger og den billigste 0,09 kr. per borger. Batteriernes andel af omkostningerne for genbrugspladserne er af kommuner opgjørt på forskellige måder. Nogle kommuner opgør gennem tidsmålinger af hvor meget

tid, der anvendes på batterier på genbrugspladser. Andre kommuner opgør batterier andel af omkostninger til genbrugspalder som en forholdsmæssig andel typisk 0,1 %.

#### Beholder og boksordninger

Det har været muligt at udskille omkostninger til indsamling via boks og beholderordninger for 17 kommuner. Den gennemsnitlige omkostning per borger for de 17 kommuner er på 0,84 kr. per borger. Dette dækker over at den dyreste koster 3,07 kr. per borger og den billigste 0,15 kr. per borger. Kommunerne har her anvendt skøn som f.eks. forholdsmæssig andel af indsamling sammen med papir og glas. Disse skøn strækker sig fra 5 % til 33,33 % af papir og glas indsamling. Andre anvender forholdsmæssig andel af indsamling farligt affald. Her strækker skønnene sig fra 5 % til 20 % af farligt affald.

#### Andre ordninger

Der er som nævnt i ovenstående også en lang række andre ordninger som ikke passer ind under ovennævnte grupper. Disse ordninger er f.eks. indsamling via miljøbil samt indsamling af viceværter i boligforeninger. Skøn for forholdsmæssig andel af miljøbil strækker sig fra 2 % til 10 %.

#### Opsamling

Det fremgår af ovenstående, at der er forskellige måder hvorpå kommunerne indsamler bærbare batterier. Der er ligeledes en vis forskel på omkostningerne til de forskellige indsamlingsordninger på tværs af kommunerne. Dette kan skyldes såvel forskelligt serviceniveau i kommunerne, forskellige skøn samt forskellige kontraktforhold. Kommunerne bør derfor kunne drage nytte af at kunne sammenligne priser for forskellige ordninger med andre kommuner f.eks., når en kommune skal forhandle en ny kontrakt med en affaldsrenovatør.

Alternativt bud på opsamling:

- Kommunerne med poseordninger der koster mere end gennemsnittet på 1,23 kr. per borger bør se på løsninger fra kommuner med priser under gennemsnittet.
- Den gennemsnitlige pris for poseordningen bør f.eks. overvejes i forbindelse med indgåelse af kontrakt med affaldsrenovatør.
- En simpel måde for kommunerne at opgøre batteriers andel af omkostning til genbrugsplads kunne være 0,1 procent af kommunens omkostning til genbrugsplads.